

Vlaanderen
is omgeving

Vlaamse Overheid, Departement Omgeving
Afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en –projecten
Team Omgevingseffecten
Milieueffectrapportage
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 Brussel
T 02/553 80 79
mer@vlaanderen.be
www.omgevingvlaanderen.be

Goedkeuring van het plan-MER voor het Beleidsplan Ruimte Limburg 'Ruimtepact 2040'

Provincie Limburg
Directie Omgeving – afdeling ruimtelijke planning
Universiteitslaan 1
3500 Hasselt

PLMER-264-GK

1. Inleiding

De provincie Limburg maakt voor haar grondgebied een Beleidsplan Ruimte 'Ruimtepact 2040' op. Met het Ruimtepact wil de provincie de open ruimte maximaal vrijwaren en de beschikbare ruimte in de provincie beter benutten, met een goed evenwicht tussen kwaliteitsvol wonen en ondernemen, met als doel meer leefkwaliteit en welvaart te creëren.

Het plan-MER werd opgesteld ter beoordeling van de milieueffecten van dat beleidsplan. Kenmerkend aan deze beoordeling is dat ze in casu niet pas werd uitgevoerd toen het plan al af was, maar in tegendeel tot stand is gekomen via een wisselwerking tussen de opstellers van het plan en de MER-deskundigen. Het beleidsplan heeft dus in de loop van zijn totstandkoming een aantal aandachtspunten die vanuit de MER-deskundigen werden geformuleerd geïncorporeerd. Het resultaat is een beleidsplan dat de milieubekommernissen integreert.

Gelijktijdig met de opmaak van het plan werd een plan-MER opgesteld conform het generieke spoor uit het DABM¹.

De kennisgeving voor het plan-MER is volledig verklaard op 15 juli 2020. De terinzagelegging van de kennisgeving liep in alle gemeenten van de provincie Limburg van 1 september 2020 tot en met 30 oktober 2020. Deze terinzagelegging werd aangekondigd op de website van het Team Omgevingseffecten, in Het Belang van Limburg (1 september 2020) en via aanplakking op officiële aanplakplaatsen van de betrokken gemeenten. Het Team Omgevingseffecten heeft tevens adviezen gevraagd bij de administraties en openbare besturen, en bij de Nederlandse instanties.

¹ Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, B.S. 3 juni 1995, zoals herhaaldelijk gewijzigd.

Het Team Omgevingseffecten stelde bijzondere richtlijnen op op 9 februari 2021 om de methodologie die in het MER gevolgd moet worden, vast te leggen. Zij houden rekening met de principieel verplichte onderdelen van een plan-MER op basis van art. 4.2.8 §1 bis van het DABM, de ontvangen inspraakreacties en de ontvangen adviezen.

Tijdens het opstellen van het (ontwerp) plan-MER vond regelmatig overleg plaats tussen de initiatiefnemer, het studiebureau en het Team Omgevingseffecten. Tussentijds legde de initiatiefnemer de ontwerpdocumenten informeel voor aan het Team Omgevingseffecten. Vervolgens organiseerde de initiatiefnemer een openbaar onderzoek over het ontwerp plan en het ontwerp plan-MER van 17 februari tot en met 17 mei 2023. Gelijktijdig werden deze documenten ook voor advies voorgelegd aan de eerder geraadpleegde adviesinstanties. Het ontwerp plan-MER werd vervolgens aangepast naar aanleiding van de verwerking van de ontvangen opmerkingen en adviezen.

De initiatiefnemer bezorgde de ontvangen opmerkingen en adviezen, samen met de finale versie van het plan-MER op 17 januari 2024 aan het Team Omgevingseffecten.

2. Inhoudelijke toetsing van het plan-MER

In artikel 4.2.11 §4 van het DABM wordt gesteld dat het Team Omgevingseffecten het plan-MER inhoudelijk moet toetsen aan de beslissing, vermeld in artikel 4.2.8, §6 (i.e. de richtlijnen van 9 februari 2021), rekening houdend met de opmerkingen en de adviezen uit het openbaar onderzoek en de bijhorende adviesronde.

Voor de inhoud van het plan baseert het Team Omgevingseffecten zich op de informatie zoals aangeleverd in het plan-MER. In § 4.4 van het plan-MER wordt aangegeven hoe het beleidsplan van conceptnota over voorontwerp, ontwerp tot definitief beleidsplan evolueerde. In elke stap wordt nagegaan of wijzigingen aan het plan ook consequenties hadden voor de milieubeoordeling. Tijdens het proces werden ook enkele aanbevelingen die uit de milieubeoordeling naar voor kwamen al in het beleidsplan verwerkt. Voor een volledig overzicht van hoe met de aanbevelingen uit het MER werd omgegaan (of zal omgegaan worden), wordt verwezen naar § 6.7.4

Toetsing aan de richtlijnen

Het Team Omgevingseffecten bevestigt dat het plan-MER werd uitgewerkt in overeenstemming met de richtlijnen van 9 februari 2021. Volgende overweging kan worden gemaakt bij deze toetsing:

- Zoals in de richtlijnen gesteld, is het plan-MER niet gestructureerd aan de hand van de (klassieke) disciplines maar aan de hand van een aantal thema's. Tijdens het proces werd een beperkte herschikking doorgevoerd en een zesde thema (water) toegevoegd. De behandelde thema's zijn dus:
 - Klimaat
 - Water
 - Biodiversiteit

- Mobiliteit en bereikbaarheid
- Ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving en erfgoed
- Gezonde en veilige leefomgeving

Het Team Omgevingseffecten gaat akkoord met deze aanpak en stelt vast dat alle relevante disciplines/onderwerpen aan bod komen.

- Ieder thema volgt een zelfde opbouw:
 - Afbakening van het studiegebied
 - Beleidsambities
 - Focus van de beoordeling
 - Beoordelingskader
 - Huidige situatie en verwachte evoluties
 - Beschrijving en beoordeling van de impact van de strategische visie (2040)
 - Beschrijving en beoordeling van de impact van de beleidskaders (2030)
 - Samenvatting van de voornaamste bevindingen
 - Leemten in de kennis
 - Grensoverschrijdende effecten
 - Monitoring en postevaluatie
- Het Team Omgevingseffecten stelt vast dat alle gevraagde elementen uit de richtlijnen op een gestructureerde manier aan bod komen. In het bijzonder is er aandacht voor het onderscheid tussen de beoordeling van de strategische visie en de beoordeling van de beleidskaders. De conclusies per thema worden op een heldere manier gepresenteerd.
- De milieubeoordeling is in hoofdzaak een kwalitatieve beoordeling gebaseerd op expert judgement. Gezien het strategische karakter van het plan kan het Team Omgevingseffecten akkoord gaan met deze aanpak.
- Zoals gesteld in de kennisgeving, en bevestigd in de richtlijnen, werden er geen alternatieven onderzocht in het plan-MER. Het plan-MER stelt (p. 52) dat het Beleidsplan het resultaat is van een lang en grondig gevoerd interactief proces, waarbij meerdere pistes werden verkend, maar de voorliggende opties uiteindelijk werden verkozen. In die zin vormt het Beleidsplan Ruimte een 'geoptimaliseerd' antwoord op de uitdagingen die aan de basis liggen van het plan. Door de wisselwerking tussen het plan-MER en de opmaak van het Beleidsplan Ruimte zijn tijdens het proces vanuit de milieubeoordeling nog wel suggesties voor verfijning van het Beleidsplan geformuleerd die doorwerken in het Beleidsplan zoals het vandaag voorligt.
- Het plan-MER stelt (p. 61) dat bewust de term "milderende maatregelen" niet gebruikt werd maar dat de aandachtspunten en aanbevelingen die geformuleerd worden gezien moeten worden als een bijdrage aan de wisselwerking tussen milieueffectrapport en Beleidsplan.
- Het plan-MER (p. 128) bevat een voortoets passende beoordeling.
- Het plan-MER bevat eveneens een hoofdstuk '6.7 Algemene Synthese en besluit'. In dit hoofdstuk wordt een samenvatting gegeven van de impact van de strategische visie en de impact van de beleidskaders. Daarnaast bevat dit hoofdstuk ook een overzicht van de aanbevelingen.
- Naast het plan-MER is er ook een niet-technische-samenvatting opgemaakt die op begrijpbare wijze het plan-MER samenvat.

Verwerking van de opmerkingen en de adviezen uit het openbaar onderzoek en de bijhorende adviesronde

De relevante opmerkingen en adviezen voor het plan-MER zijn opgenomen in een overzichtstabel (bijlage 5). Naast het advies of de opmerking zelf, wordt aangegeven op welke onderdelen van het plan-MER de reactie betrekking heeft, of de reactie ook relevant is ten aanzien van het Beleidsplan en hoe ermee omgegaan is.

3. Goedkeuring van het plan-MER

Op basis van bovenstaande motivering keurt het Team Omgevingseffecten het voorliggende plan-MER voor het Beleidsplan Ruimte Limburg 'Ruimtepact 2040' goed.

Isabel Jacobs
Afdelingshoofd
Afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning- en projecten (GOP)